

תת"ע 3425/12/14 - מדינת ישראל נגד אלעזר עיידן

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

תת"ע 3425-12-14 מדינת ישראל נ' עיידן
בפני כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אלעזר עיידן

הנאשם

הכרעת דין

החלטתי להרשיע את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

האישום

כתב האישום שהוגש כנגד הנאשם מייחס לו שתי עבירות : עבירה של נהיגה עם רשיון נהיגה שאינו תקף לסוג הרכב בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: "הפקודה") ועבירה של נהיגה כשתוקף רישיון הנהיגה פקע בניגוד לסעיף 10(א) לפקודה.

בהכרעת דין חלקית מיום 16.9.15 זיכיתי את הנאשם מעבירה של נהיגה ברכב כשתוקף רישיון הנהיגה פקע.

המחלוקת

אין מחלוקת כי לנאשם אין רישיון נהיגה לקטנוע אך לטענתו לא הוא נהג בקטנוע.

ב"כ הנאשם טענה כי באירוע נכחו שוטרים מצוות סיור שאיש מהם לא מלא מזכר לגבי האירוע ואיש מהם לא הגיע להעיד במשפט. לטענתה מדובר במחדל חקירה היורד לשורש יכולתו של הנאשם להתגונן ובשל כך יש לזכותו.

הראיות

מטעם המאשימה העיד השוטר רס"ר דוד בן שטרית (להלן: "השוטר") עורך ההזמנה לדין וכתב האישום ובאמצעותו הוגשה ההזמנה לדין ת/1.

הנאשם בחר שלא להעיד ולא הוגשה מטעם ההגנה כל ראיה.

לפי עדות השוטר והמסמכים שהוגשו באמצעותו הוא הבחין בנאשם נוהג בקטנוע שעה שעמד ברחוב צבי יהודה לכיוון שד' הרצל (פרו' עמ' 8 שורות 2-4).

השוטר העיד כי ראה את הנאשם נוהג והניידת אחריו (פרו' עמ' 8 שורה 11) לדבריו היתה בעיה עם הקטנוע בעניין פלילי והוא סייע בעניין התעבורתי (פרו' עמ' 7 שורה 25).

בת/1 בנסיבות המקרה כתב השוטר כי ראה את הקטנוע נוסע וניידת של בילוש מוריה עוצרים אותו לבדיקה בה התברר שהוא לא הוציא מעולם רישיון נהיגה על קטנוע. הוא סייע לבילוש ברישום דו"ח התעבורה והנהג נלקח על ידי הבילוש להמשך טיפול.

תגובת הנאשם שנרשמה בת/1 היתה "חוק זה חוק".

השוטר אמר כי באותו יום היו במקום הפרות סדר ומרדף עם שוטרים פצועים אליו הצטרף גם הוא ולכן לא רשם את שמות השוטרים שעצרו את הנאשם כעדים (פרוט' עמ' 8 ש' 4-5, 19).

הנאשם נמנע מלהעיד ומשכך לא הציג גרסה משלו לאירוע ולאמור בדו"ח.

דין

ב"כ הנאשם טענה, כי העובדה שהשוטרים הנוספים שנכחו באירוע לא רשמו מזכר המתעד את האירוע ולא ניתנה לנאשם אפשרות לחקור אותם מהווה מחדל חקירה חמור שיש בו כדי להביא לזיכוי הנאשם.

אכן בפסיקה הובעה לא אחת העמדה כי העובדה ששוטרים שהיו עדים לאירוע, לא רשמו מזכר ולא הובאו לעדות מהווה מחדל חקירה אשר עלול לעורר חשש ממשי לפגיעה בזכות הנאשם להתגונן.

אין המאשימה נדרשת להביא את הראיה המקסימאלית [ראו למשל ע"פ (י-ם) 40104/07 גזיצי נ' מדינת ישראל, לא פורסם, (מיום 25.3.08)] אך נדרשת היא לעשות מלאכתה כראוי כאשר המדובר בדיני נפשות וכאשר אין הדבר דורש מאמץ מיוחד מלבד "לצאת את חדר החקירות". (ראו בע"פ 5019/09 חליוה נ' מדינת ישראל, לא פורסם (מיום 20.8.13), (להלן: "פס"ד חליוה")

דברים אלה הינם רלוונטיים גם בכל הקשור לעבירות תעבורה, וכך נאמר בעפ"ת (ת"א) 43875-12-10 שקופ נ' מדינת ישראל, לא פורסם (מיום 3.2.11), (להלן: "פס"ד שקופ") מפי כב' השופט בן-יוסף:

"כלל הוא, לדעתי, שכל שוטר שהוא עד לעבירה חייב לתעד אותה. תרצה התביעה - תצרף אותו כעד תביעה; לא תרצה - לא תצרף אותו. אך הוא חייב לרשום דוח, ולו דוח האומר כי לא ראה דבר. העובדה ששני שוטרים עדים לביצוע עבירה ורק אחד רושם דוח, לעולם יש בה פגיעה מהותית ביכולתו של נאשם להתגונן."

בפס"ד שקופ נקבע, כי פגיעה ממשית זו נכונה בעיקר למצב שבו ישנה עדות אל מול עדות.

לא כל מחדל חקירתי של אי רישום מזכר או אי הבאת שוטרים נוספים לעדות יחשב לפגיעה שאינה ניתנת לריפוי או כזו המובילה בהכרח לזיכוי של הנאשם.

בתי המשפט שבו והדגישו, כי הפגיעה מתחדדת והופכת לכזאת שלא ניתן לרפאה אלא באמצעות זיכוי ולו מחמת הספק בעיקר במקום שבו אין לנו אלא את גרסתו של הנאשם מחד ואת גרסתו של השוטר מאידך. מצב בו הראיות הנוספות, שניתן היה בנקל להשיגן, היו מסייעות להפריך את גרסת השוטר או לאששה.

כך קבע כב' השופט מלצר בפס"ד חליוה:

"המסלול 'הטבעי' להתמודדות עם מחדלי חקירה, כפי שעולה מפסקי הדין של בית משפט זה, הוא באמצעות הצבת ה-"אין", לצד ה-"יש", כלומר: הערכת משקלה ההיפותטי של הראיה שלא נאספה, לעומת מכלול הראיות הקיים ... כאשר מגיע בית המשפט למסקנה כי חרף הראיות שנאספו, ואשר מצביעות לכאורה על אשמת הנאשם, קיימת עדיין אפשרות כי הראיה שלא נאספה היתה מעלה ספק סביר באשמתו - או אז הדין הוא שיש להורות על זיכוי מחמת הספק...המסלול המותווה על ידי כאן יש בו הדגשים נוספים: לשיטתי, השאלה המכרעת איננה האם יש בכוחה של הראיה שלא נאספה כדי להקים ספק סביר באשמתו של המערער, אלא האם עוצמת המחדל שבאי-אסיפתה חמור עד כדי כך שניתן לומר שנתקפחה זכותו החוקתית של המערער למשפט הוגן כדי כך שיש הצדקה לזיכוי (זהו פן נוסף של ה-"הגנה מן הצדק"). ודוק: מסלול זה איננו בבחינת "יש מאין" תרתי משמע, וכבר מצאנו מקרים שבהם הלכו בו הערכאות המברורות .. אוסיף כי לעת הזו אינני רואה לנכון להציב גבולות מוגדרים ביחס למצבים, אשר יבססו טענה של קיפוח הזכות להליך הוגן מחמת מחדלי חקירה, והדברים יתבררו בעתיד בפסיקותיו של בית משפט זה. יחד עם זאת אדגיש כי ראוי שנלך בנתיב זה רק במקרים חריגים ונדירים, כאשר ברור שמדובר במצבים, שבהם לא ניתן כמעט בשום דרך להצדיק את אופן התנהלותן של רשויות החקירה. לצורך ההכרעה בערעור שבפנינו, די איפוא לקבוע את

הדברים הבאים: כאשר המשטרה חוקרת תלונה נגד אדם, וכאשר מתוכנה ומבירורה של התלונה מסתבר כי ההכרעה בבית המשפט תתבסס על "גירסה מול גירסה", וכאשר נמצא כי ישנם עדים ישירים לאירוע - המשטרה חייבת לחקור את העדים הנ"ל, כל עוד הדבר איננו כרוך במאמץ בלתי סביר. הימנעות מזימון ומחקירתם של עדים בנסיבות אלה עלולה לעלות כדי מחדל חקירתי של ממש, המקפח את זכותו של הנאשם למשפט הוגן, ובכך להצדיק את זיכויו מן האישום הרלבנטי." (מודגש במקור, פסקה 46 לפסק הדין).

בתת"ע (ת"א) 9536-01-14 **מדינת ישראל נ' יצחקי**, לא פורסם (מיום 30.6.14) נקבע, כי במקרה בו מול גרסת השוטר קיימת גרסה סדורה ומכחישה נחרצות את ביצוע העבירה מן הרגע הראשון וכאשר היה שוטר נוסף ברכב שלא הגיש מזכר ולא העיד, יש לזכות את הנאשמת מחמת הספק, וכדברי כב' השופא האוזרמן:

"אני רואה בהעדר רישום מזכר ע"י השוטר הנוסף, ובאי התייצבותו בביהמ"ש במקרה זה, פגיעה בהוגנות ההליך, מאחר והנאשמת כופרת מהרגע הראשון בביצוע העבירה עוד בתגובתה שנרשמה מפיה בדו"ח, ומאחר ועד התביעה מס' 1 טרח במיוחד לציין כאמור בנסיבות שנרשמו על ידו בדו"ח כי השוטר הנוסף, ישב יחד עמו בניידת, והבחין אף הוא לטענתו בביצוע העבירה ע"י הנאשמת.

סיכומו של דבר, בהעדר התייחסות של השוטר הנוסף, ובהעדר התייצבות שלו בביהמ"ש, נשללה מהנאשמת זכותה לחקור את השוטר הנוסף אם בחקירה נגדית ואם כעד הגנה מטעמה. נוכח פגיעה זו שמצאתי אותה כאמור מהותית, ונוכח דבריה הנחרצים של הנאשמת והתרשמותי ממנה ומעדותה בבית המשפט בפני, לא אוכל לקבוע מעל לכל ספק סביר, כנדרש, כי בוצעה ע"י הנאשמת העבירה המיוחסת לה.

בפ"ל (ת"א) 2051-02-15 **מדינת ישראל נ' טלאלקה**, לא פורסם (מיום 1.6.15) נקבע כי מקום בו לא היתה "גרסה מול גרסה" אין לקבוע כי מחדלים חקירתיים יש בהם כדי להביא לזיכויו, וכך קבע כב' השופט סעדון:

" אין מדובר בתיק של "גרסה מול גרסה" או "עדות מול עדות" שאז ניתן היה ליישם את הפסיקה שצוטטה לעיל ולקבוע כי אי הבאת עדים רלוונטיים או אי מיצוי הליכי החקירה פגעה מהותית בהגנת הנאשם באופן המצדיק זיכויו. במקרה זה הבסיס להרשעתו של הנאשם בדין מצוי בעיקרו של דבר בהודייתו שלו בפני עד התביעה 1 כאשר מנגד להודיה לא ניצבת כל "גרסה" או "עדות" מטעם ההגנה שאי הבאת עדים על ידי המאשימה פוגעת בהוכחתה על ידי ההגנה. נוכח שתיקתו של הנאשם בחקירת המשטרה והימנעותו מלהעיד להגנתו בפרשת ההגנה לא ניתן לקבוע אם כן כי ההגנה הציגה לבית המשפט גרסה הסותרת במהותה לזו שציין עד התביעה 1 במסגרת ת/1 ועל כן אין באי מיצוי הליכי החקירה ובאי הבאת העדים האמורים כדי להביא לזיכויו של הנאשם בדין." (פסקה 19 לפסק הדין)

מהכלל אל הפרט

במקרה שבפני, לא היתה "גרסה מול גרסה".

העיד בפני השוטר ועדותו היתה אמינה ותואמת את האמור בדוח ולפיה הבחין בנאשם נוהג בקטנוע.

הנאשם לא העיד בפני, והדבר מלבד היותו חיזוק לראיות המאשימה, מציב את גרסת השוטר כגרסה היחידה.

בנוסף, לא הכחיש הנאשם בתגובתו לדו"ח את המיוחס לו והסתפק בתגובה לאקונית "חוק זה חוק".

בנסיבות אלה אין לומר כי מחדלי של המאשימה פוגעים בשורש יכולתו של הנאשם להתגונן ומשכך אין מקום לזכות הנאשם בעטין שכן ללא גרסה מצד הנאשם לא התעורר ספק כלשהו בגרסת המאשימה.

אציין כי, בפסקי הדין שהגישה ב"כ הנאשם הציגו הנאשמים גרסה נגדית והעידו או שהיו בנוסף פגמים ראיתיים נוספים שהובילו לזיכוי.

לסיכום, הנאשם לא יוכל להבנות ממחדלה של המאשימה שעה שהוצגה על ידי השוטר שהעיד גרסה שיש בה כדי להביא להרשעתו, ללא שמסר גרסה נגדית משלו.

לאור האמור אינני מקבלת טענת הנאשם כי בשל מחדלי המאשימה יש לזכותו ולו מחמת הספק

ואני מרשיעה את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום.

ניתנה היום, ט"ו אדר א' תשע"ו, 24 פברואר 2016, במעמד הצדדים